

Õuesõppe, aiamaa ja keeleõppe
kombineerimine
lõimingu kontekstis – õuesõpe,
aiamaa ja keeleõpe

Ene Kruzman
Eesti keele seminar
„Hariv aed“
06.10.2022

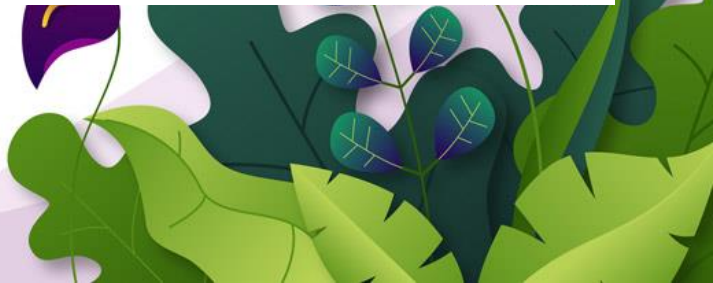

LASTEAED

**11 rühma: 2 sõimerühma,
3 tasandusrühma, 6
aiarühma**

Kohtla-Järve Lasteaed „Tareke“

<http://www.lasteaed-tareke.ee>

Aiamaa lasteaias

- Alatest 2016 a meie lasteaias on oma aiamaa. Meil on kolm kasvuhoonet, kus me kasvatame tomateit, kurke ja paprikat. Igal rühmal on oma peenar. Lapsed koos õpetajatega kasvatavad peenratel erinevaid aedvilju ja maitsetaimi. Nad hoolitsevad oma peenra eest, jälgivad taimede kasvu ja koristavad saaki.
- Igapäevane jalutuskäik algab lastel meeldivast tööst. Iga laps meie lasteaiast teab kuidas kasvatada seemnest tugev taim.
- Töötades aiamaal lapsed arendavad oma teadmisi ja laiendavad sõnavara.

Aiamaa lasteaias

- Lasteaia aiamaal ei ole peamine hea saagi saavutamine, vaid tegevused ja teadmised ise. Ja olgu aiamaa tegevused lühiajalised, peaasi, et need pakuksid lastele rõõmu ja kasu. On oluline, et lapsed tajuksid aiatööd kui midagi uut, meeldivat ja huvitavat, mis on täis üllatusi ja ootamatuid avastusi.

Sõnavara laiendamine õppetegevusi läbiviimisel lasteaia aiamaal

päike
lillepeenar
liblikas
mesilane
sipelgas
lepatriinu
tigu
puu
lind
kahjurid
umbroht

taimekast
reha
kühvel
ämber
oksakäärid
labidas
kastekann
vesi
korv
aiakäru
kasvuhoone

aiamaa
redis
basiilik
salat
porgandid
tomatid
kurgid
sibul
till
petersell
maasikas

Teemad:

- Värvid
- Geomeetrilised kujundid
- Materjalid ja tekstuurid

Aiatööriistad

LAPSED KIRJELDAVAD MILLISEID TÖID SAAB NENDE
TÖÖRIISTADEGA TEHA

Sõnavara laiendamine õppetegevusi läbiviimisel lasteaia aiamaal

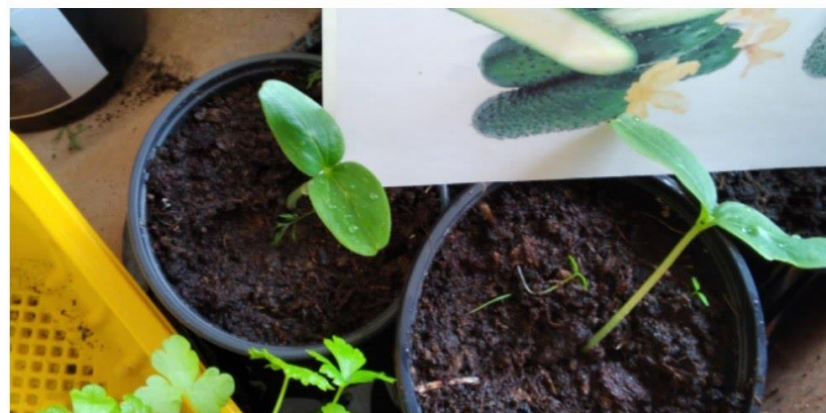
- Mida me aias teeme?
- Näiteks:
- Lähme aeda
- Korjame ajast saaki
- Kaevame kartuleid
- Tõmbame porgandit/porgandeid
- Lõikame kapsapead
- Ja palju muud

Taimi ettekasvatamine

- Kevadel kõik rühmad hakkavad taimi ettekasvatama.
- Millised taimed vajavad ettekasvatamist?
- Lapsed kirjeldavad kasvuprotsessi.
- Lapsed kirjeldavad taime arengu tingimusi ja arenguetappe.
- Räägime lastega milliseid paljundusviise veel on. (seemnetega, võrsetega, pistikutega)

Taimi ettekasvatamine

Taimi ettekasvatamine

Kasvatame tomateid

- Lapsed õpivad tomatidega seotud sõnavara.
- Mis värvi on tomat?
- Mis suurus ja kuju?
- Mitu tomati sa korjasid?
- Erinevad tegevused tomatidega: leia suurim, leia väikseim, sorteeri suuruse järgi väikseimast suurimani.

Kasvatame kurke

- Lapsed õpivad kurkidega seotud sõnavara.
- Mis värvi on kurk?
- Mis suurus ja kuju?
- Mitu kurki sa kogusid?
- Erinevad tegevused kurkidega: leia suurim, leia väikseim, sorteeri suuruse järgi väikseimast suurimani.

Kasvatame kurke

Kasvatame kurke

Avamaal või kasvuhoones

- Milliseid taimi kasvatatakse Eestis avamaal, milliseid kasvuhoones? Miks?
- Mida peab tegema tomatitaimega, et rohkem saaki saada?

Kasvatame suvikõrvitsat

- Lapsed õpivad suvikõrvitsaga seotud sõnu.

Kasvatame suvikõrvitsat

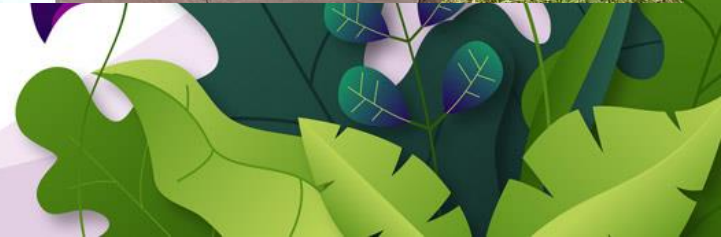
- Mis värvi ja suurusega suvikõrvits on? (roheline, suur, ovaalne)
- Mida saab suvikõrvitsast küpsetada? (suvikõrvitsa pannkoogid)

Võrdle suvikõrvitsat ja kurki

Kasvatame kartulit

Kasvatame kartulit

Saagikoristus - kartuli kaevamine. Lapsed uurisid kartulipõõsast, rääkisid, mis värvi kartulid on, mis kujuga, loendasid kartuleid ja võrdlesid neid suuruse järgi.

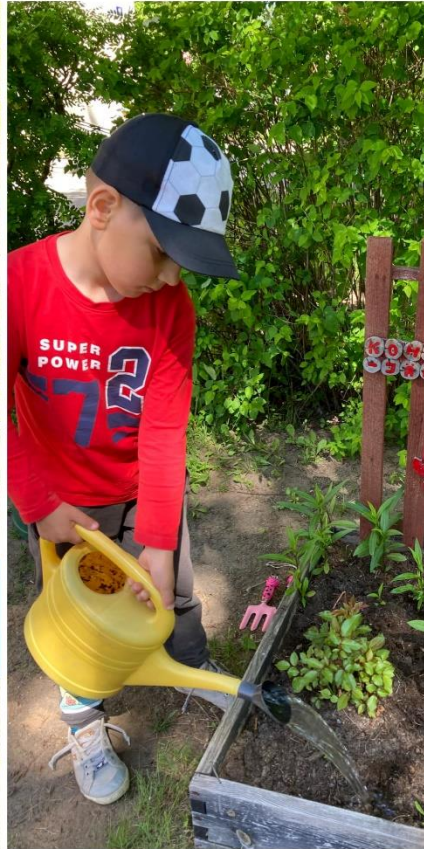

Kasvatame kartulit

- kartulite
sorteerimine

Kasvatame paprikat

Kasvatame paprikat

Kasvatame maasikat

- Lapsed õpivad maasikaga seotud sõnavara.
- Mis värvi on maasikas?
- Mis suurus ja kuju?

Sibula matemaatika

Keda võib aiamaalt leida?

- Kui huvitav on meie loodus, nii palju uut ja põnevat saab näha iga päev. Suur valge röövik kukkus oksa pealt meie peenrale, lapsed vaatlesid ja uurisid teda.

Lapsed leidsid vastusi järgmistele küsimustele

- Kust tulevad röövikud ja liblikad?
- Miks röövikud lehti söövad?
- Mis kasu on röövikutest?
- Miks on röövikud sagedamini rohelised?
- Miks söövad putukad mõne taime lehti ja ei söö näiteks teisi?
- okaspuu nõelad?

Keda võib aiamaalt leida?

Keda võib aiamaalt leida?

- Lapsed kohtusid lisaks röövikule ka teiste putukatega: liblika, mardika, lepatriinu jne.

Kes elab mulla sees ja maa peal?

Kes elab mulla sees ja maa peal?

Mesilased

- Räägime lastega mis kasu toovad mesilased taimedele.

Liikumisminutid

"Liblikas"

- Hommikul ärkas liblikas üles
(Tõmba üles.)
- Sirutas, naeratas.
(Naerata.)
- Üks - ta pesi end veega,
(Pese.)
- Kaks - keerles,
(Keerle.)
- Kolm – ta kummardas ja istus,
(Kummarda, kükita.)
- Neli - lendas ta ära.
(Lehvi kätega.)

Umbrohud

- Lapsed nimetavad aias kasvavat umbrohtu.
- Lapsed teavad, et aiamaa umbrohtumisega kaasnevad suured saagikaod. Umbrohud halvendavad taimekasvatuse saaduste kvaliteeti. Umbrohud tarvitavad suurel hulgal toitaineid. Umbrohud on suure veetarbega. Umbrohud on taimehaiguste ja kahjurite levitajad.

Maitsetaimed

- Lapsed nimetavad aias kasvavad maitsetaimede nimetused ja seletavad maitsetaimede raviomadusi.

Mängud aiamaal

- **Mäng:** “Kirjelda objekti”
- **Eesmärgid:** Laps laiendab omadussõnade sõnavara, lapsel on teadmised objektist.
- **Sisu:** Lapsed uurivad objekti ja osutavad selle tunnustele. Näiteks kartul. "See on pruuni värvi. Kuju meenutab palli, kartul on ümmargune või ovaalne. See on (suure)suurusega. Kui silitad kartulit, siis tunned, et see on sile või kare. Nuusutame kartulit. Hoiame käe peal, kaalume: kartul on raske. (Lõikame tüki ära ja maitseme: magus tomat (hapu, magus ja hapu).)"

Mängud aiamaal

- **Mäng:** "Korjasin aias ...".
- **Eesmärgid:** Laps laiendab sõnavara, laps arendab kuulmismälu.
- **Sisu:** Täiskasvanu alustab mängu lause hääldamisega: "Ma korjasin aiast ... kurke." Laps kordab kogu fraasi ja lisab oma köögivilja nime: "Ma korjasin aiast kurke ja tomateid." Järgmine mängija kordab kõike, mida eelmine osaleja ütles ja lisab välja kolmas juurvilja: "Korjasin aias kurke, tomateid ja sibulaid."

Mängime mängu

- **Mäng:** “Värviline saak”.
- **Eesmärgid:** Lapsed kinnistavad teadmisi värvidest, aiataimede nimetustest.
- **Sisu:** Lapsed keerutavad kordamööda noolt. Nad nimetavad värvi, valivad etteantud värvi järgi sobiva köögivilja, nimetavad selle ja saavad õige vastuse eest auhinna (köögivilja). Võidab see, kellel on mängu lõpus kõige rohkem köögivilju.

Mängime mängu

- **Mäng:** "Viska pall, nimeta aedvili,,"
- **Eesmärk:** aedviljade nimetuste kinnistamine.
- **Sisu:** Lapsed seisavad ringis, viskavad palli üksteisele. See, kellel on pall, nimetab aedvili. Laps, kes pole aedvilja nimetanud, on mängust väljas. Mäng jätkub seni, kuni järele jääb üks laps.

Mängime mängu

- **Mäng:** "Kett"
- **Sisu:** Lapsed seisavad ringis. Õpetaja näitab kordamööda lastele aedviljapilti, hääldades samal ajal selle aedvilja ühe tunnuse ja annab pilti edasi. Iga laps nimetab ühe aedvilja tunnuse (värvus, suurus, kus kasvab, mida vajab kasvamiseks).

Mängud aiamaal

- **Mäng:** “Matemaatika aiamaal”.
- **Eesmärgid:** Lapsed oskavad loendada ja seostada esemete arvu.
- **Sisu:** Lapsed valivad ja nimetavad numbri. Seejärel valivad lapsed köögivilja pildi ja nimetavad selle. Lapsed võtavad õiges koguses köögivilju.

Värvide jaht

- Lapsed kinnistavad oma teadmisi värvidest.

AITÄH TÄHELEPANU EEST!

